

rés – például olcsó energiaforrások feltárásával –, az sem jelentene megoldást, mert a beszűkült tudat számára nem kínálna sokkal szélesebb horizontot, esetleg más működési teret. Ellenkezőleg: további lökést adna az egyensúlyból kibillent, igazi emberi igényektől elszakadt fejlődésnek. Ez a végsőkig kifacsart, elfuserált hardver (eszközvilág) már így sem sokáig tartja magát ezzel az iszonyatos, kemény energiákat mozgó emberi magatartással szemben.

Szóval nem kellett volna úgy elkapkodni ezt az európai mintájú fejlődést. Azok a fránya görögök a rációval meg a kráciákkal (a teo-, ariszto-, demo-, büro-, pluto- és persze a technokráciával) kitűnő, kemény alapokat raktak le, amivel hosszú időre biztosították a kenyérkereset veritékes módját. Itt be is lehetne fejezni, mondván, hogy lám, lám, ez a vége, ha felületesen olvassuk a mítoszokat. Tehát olvassuk újra őket, és egy kicsit jobban figyeljünk oda! Hátha mást is találunk bennük.

Az emberiség története tele van próbálkozásokkal annak a bizonyos paradicsomi szoftvernek az installálása érdekében. Lehet, sőt valószínű, hogy van abban olyan programfejlesztő program (szoftver: szellemi energiafor-

rás) is, amely a tudat számára rég bezárult, illetve új tereket nyithat meg. Legelőbb persze az embernek kellene egy RESET (eredeti állapot gombnyomásra vissza...) – hogy végre azzal foglalkozzon, amire megalkották: a végtelen menedzselésével. A Teremtő a hitelesnek tartott olvasat szerint a világ gondnokának szánta az embert. Képtelenül tragikus volna, ha kizárólag egy végtelenül szűk, maga választotta ösvény, a racionális-tudományos európai fejlődési modell mentén keresné kiteljesedését. Legalább abban a széles mezőben kellene mozogni, amit eddig az előttünk élők bejártak (antik, klasszikus kultúrák, nagy vallások, szellemi áramlatok, nagy egyéniségek stb.). Ezt kutatni, művelni (colere = kultúra...), menedzselni valóban emberhez méltó, isteni teremtő tevékenységet jelentene. És hogy kinek van erre energiája? Ehhez nem fizikai, hanem elsősorban szellemi, lelki („szoft”...) energia kell. Lehet, hogy a programban (a mitológiákban...) benne van egy efféle energiaforrás elérési útja is?

Forrás: Koinónia, 2015. április

Pálmaolaj – a rabszolgaság üzemanyaga

A szupermarketekben kapható áruk közül minden második olcsó növényi olajat tartalmaz, autónkba pedig biodízelként kerül. Az olajpálmák kedvéért eltűnnek az utolsó trópusi őserdők, az esőerdők lakóit kényszerrel üldözik el. Az ültetvényeken ugyanis vajmi keveset számítanak az emberi jogok: a konszernnek rabszolgaként tartják a munkásokat.

Az éjszakai tűz utáni reggel szörnyű képet mutat: sűrű gomolygó füst terjeng az elszenesedett föld fölött, ahol még néhány napja életteli erdő virult. A tűz alapos munkát végzett egy pálmaolajkonszern javára. „Minden évben leégnek az erdőink”, mondja Nordin, a *Mentsük meg Borneót* természetvédelmi szervezet alapítója. Nordin és aktivistái évek óta küzdenek indonéziai szülőföldjükön a természetpusztítás ellen. „Felgyújtják az erdőket, hogy olajpálmaültetvényeknek nyerjenek teret. Ez Indonéziában tilos ugyan, de ez a leggyorsabb módja az esőerdők megsemmisítésének.”

Júniusban az indonézek riasztották a szomszédos Szingapúrt és Malajziát is. Szumátrán több mint száz erdőtüz következtében terjengett mérgező füst a tenger fölött, és okozta minden idők legszörnyűbb levegőszennyeződését. Ugyanis a világ öt legnagyobb pálmaolajkonszernjét, amelyek a hatalmas indonéz ültetvényeken milliárdokat keresnek, Szingapúrból és Malajziából irányítják.

Az erdőkkel kihalnak az utolsó orángutánok és szumátrai tigrisek is

Szumátra és Borneo a pálmaolaj-termelés központja, Indonézia az exportvilágbajnok, Malajziával együtt. További erdőirtásra ösztönöz a világszerte növekvő igény erre az olcsó növényi olajra. A hatalmas monokultúrák megállíthatatlanul felfalják a még összefüggően megmaradt délkelet-ázsiai esőerdőket – azokat a „zöld sivatagokat”, ahol emberek, állatok és növények már nem találnak életteret.

Elhagyatottan ugrál egy orángután az utolsó fák maradványain. További három, félig kiéhezett állapotban a közelben a letarolt őserdő fainak lábánál. Ezek az orángutánok egy csapásra elvesztették étleterüket és táplálékforrásaikat. A Borneo szigetén lévő indonéziai tartomány, Nyugat-Kalimantan engedélyezte a Bumitama Gunajaya Agro (BGA) vállalatnak, hogy teljesen kiirtsa az esőerdőt egy új olajpálmaültetvény létrehozása érdekében. „Közben hagyjuk, hogy országunk szimbóluma, Ázsia egyetlen emberszabású majma kihaljjon”, mondja Nordin. De nemcsak Indonézia orángutánjai tartoznak fajuk utolsó tagjai közé. A törpeelefántok, a szumátrai tigris és az orrszarvú is már régen súlyosan veszélyeztetett.

Semmivel sincsenek jobb helyzetben az őslakosok és a kisparasztok, akik generációk óta az erdőkkel

együtt, és az erdőkből élnek. Erőszakosan elűzik őket földjeikről. Az Indonéz Nemzeti Emberjogi Bizottság 2011-ben 5000 esetet terjesztett elő az emberi jogok megsértéséről – egyharmaduk a pálmaolajpar szájára írható.

De az emberi jogok nemcsak a falvakban nem érvényesülnek az elűzések, a földrablás, a talaj és vizek megmérgezése következtében, hanem magukon az ültetvényeken sem: a pálmaolaj-vállalatok rabszolgaként tartják a munkásokat, ahogy ezt az amerikai *Bloomberg Businessweek* újságíróinak egy csoportja leleplezte.

Az indonéz pálmaolajparban 3,7 millió ember dolgozik, köztük sok gyerek

A cikk egy szumátrai fiatalember történetét mondja el; a riportert Ádámnak hívja. Ádámot 19 évesen hurcolták el kényszermunkára, bezárták, megfenyegették, ütlegették, étlen-szomjan tartották.

Története ezek történetéhez hasonló, akiket a mi fogyasztási cikkeinkért – a rúztól a csokoládékrémén át a biodízelig – rabszolgaként dolgoztatnak az indonéz és maláj olajpálma-ültetvényeken; sokan közülük még gyerekek.

Ádám rémtörténete 2010 júliusában kezdődött szülőföldjén, Észak-Szumátra egy kicsiny kis szigeten, amelynek Nias a neve. Amikor a Zentrato munkaközvetítő Ádámnak és unokatestvérének átszámítva napi 6 dollárért teherautósofőri munkát ajánlott fel egy pálmaolaj-vállalatnál, 3200 km-re Niastól, ők elfogadták. Az utazás a borneói Kelet-Kalimantan tartományba 3 hétig tartott. A Zentrato útközben további 18 munkást toborzott, sokan közülük épp-hogy betöltötték 14. életévüket.

Végül a csoport a PT 198 nevű vállalat pálmaolaj-ültetvényére érkezett. Ez a vállalat a malajziai Kuala Lumpur Kepong (KLK) konszernhez tartozik, amely a világ ötödik legnagyobb pálmaolaj-vállalata. Ádám és a többi munkás a poklot járta meg ott. Fogva tartották őket, elvették az útlevelüket, és állandó megfigyelés alatt álltak. Senki nem hagyhatta el az ültetvényt. Aki mégis megpróbálta, azt mindenki előtt megverték. A felügyelők éjszakára ablak nélküli barakkba zárták őket.

Szerződésük 2 évi fizetés nélküli kényszermunkára szól

Ellátásuk egy kis adag száraz hal és rizs volt, az is sokszor férges. Havonta egyszer egy teherautó hozott friss vizet, amely egy hétig tartott. Aztán a munkások egy gödörből merítették az ivó-, főző- és mosdóvizet.

A munkásokat kétéves szerződés aláírására kényszerítették. Ezen idő alatt nem kaptak fizetést, csak havonta 16 dollár „kölcönt” orvosságra vagy ételkiegészítésre. Ezeket jócskán drágábban vehették meg az ültetvényen. Pénzkereset helyett csak adósságokat halmoztak fel.

A férfiak, asszonyok és gyerekek reggeltől estig robotoltak a frissen létrehozott ültetvényeken – a hét minden napján. Elsősorban az asszonyoknak kellett naponta legalább 20 darab ötvenkilós zsák trágyát kihordaniuk. A férfiak mindennap a legmérgezőbb vegyszert, a Paraquatot permetezték ki védőruha nélkül; a bádoggannak gyakran szivárognak, kimarják a

kezet, a hátat. A Paraquat megtámadja a vesét, a májat és a nyelőcsövet, aminek eredménye sok rákos megbetegedés és a Parkinson-kór. Ezért van betiltva 32 országban.

2010. augusztus végén Ádámnak és unokatestvérének szerencsés módon sikerült megszöknie a PT 198 nevű pokolból.

A KLK konszernnek saját bevallása szerint 200 000 hektáros pálmaolaj-ültetvénye van Indonéziában és Malajziában. Tagja a „Kerekasztal a fenntartható pálmaolajért” (RSPO) szervezetnek, amely a tagvállalatoknak pálmaolaj-címként adományoz. A svájci ipartestületnek tagjai olyan nagy vegyi- és élelmiszeripari konszernek, mint a BASF, az Unilever és a Nestlé, amelyek többek között a KLK-nál vásárolják pálmaolajukat, azt a pálmaolajat, amelyet kényszermunkával és természetrombolással állítanak elő. A világ természetvédői és emberjogi harcosai szemében ez pusztán „zöld agymosás” és a fogyasztók becsapása.

A pálmaolajjüzet

A pálmaolaj a piac legolcsóbb növényi olaja; ma világszerte ötször többet fogyasztanak belőle, mint 1990-ben: 2012-ben 54 millió tonnát. A szupermarketekben kapható cikkek fele tartalmaz pálmaolajat – élelmiszerek, mosószeresek, kozmetikumok –, de a fűtőerőművekben és a dízel üzemanyagban is megtalálható. Tavaly világszerte 1,9 millió tonna pálmaolaj folyt „bioüzemanyagként” dízelautóink tankjába, a német kormány és az EU előírásainak megfelelően.

Kényszermunka és adósrabszolgaság

Alacsony munkabér, tisztességtelen munkakörülmények és szerződések, valamint gyakori kényszermunka teszi konkurenciamentesen olcsóvá a pálmaolajtermékeket. A pálmaolaj-vállalatok a bér-munka-közvetítőknek és emberkereskedőknek szolgáltatják ki munkásaikat. Az adósrabszolgaság rabszolgafüggőségbe kényszeríti a munkásokat. Például a szállás és az ellátás költségei jócskán meghaladják fizetésüket. A szerződés ideje alatt gyakran egyáltalán nem kapnak fizetést.

Gyerekmunka

Egy amerikai munkaközvetítő iroda tanulmánya szerint Indonéziában a 10-14 év közötti fiúk 82,4 %-a, a lányok 64,8 %-a dolgozik a mezőgazdaságban. A gyerekek gyakran segítenek a családnak az ültetvényeken, hogy a kiszabott napi munkát elvégezhessék. Jason Motlagh fotóriporter jelentése szerint Malajziában vélhetően 50 000 indonéz és fülöp-szigeteki bevándorló gyerekei dolgoznak a Sabah-ültetvényeken – papírok, egészségügyi ellátás és a tanulás reménye nélkül.

Pálmaolaj-statisztika

Indonézia jó 50%-os piaci részvétellel a legnagyobb termelő. Az ültetvények nagysága 9,4 millió hektár, a legnagyobbak Szumátrán és Borneón vannak. Malajzia 40%-al áll a második helyen. Sarawak és mindenekelőtt Sabah (mindkettő Borneo szigetén) az új ültetvényközpont.